

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrtno Din 7.—, polletno Din 15.—,
celoletno Din 30.—.

Minister dr. Žerjav za Poljansko in Žirovsko dolino

**Na prizadevanje ministra dr. Žerjava je vlada takoj odobrila
500.000 Din kot prvo nujno pomoč za poplavljenice**

Takoj po sporočilu o poplavni nesreči v Poljanski in Žirovski dolini, o čemer poročamo na drugem mestu, je naš minister dr. Žerjav zastavil v vladi svoj vpliv ter izposloval prvo nujno pomoč nesrečnim.

Ko so to doznali klerikalni poslanci, so tudi oni na naglo roko skrpucali nekaj »zakonski predlog« za pomoč poplavljenicem, da se jim ne bi moglo očitati, da že res ničesar ne storijo za slovensko ljudstvo — tudi tedaj ne, kadar ga zadene nesreča. Seveda pa je predloge vlagati prav lahka stvar, toda nujno izposlovati pomoč je nekaj drugega. Zato je predlog klerikalnih poslancev čisto navadna demagogija in grdo norčevanje iz strašne nesreče.

To je prav dobro obeležil tudi finančni minister dr. Stojadinović, ki je v Narodni skupščini dejal:

«Glede na predloženi zakonski predlog (klerikalnih poslancev) o pomoči prebivalstvu v Žireh in Poljanski dolini mi je čast sporočiti Narodni skupščini, da je bila vlada od svojih organov obveščena o tej katastrofi in je na podlagi poročila ministra dr. Žerjava že sklepala o nesreči, ki je zadela prebivalstvo Žirov in Poljanske doline v Sloveniji ter je takoj določila izredno nujno podporo 500.000 dinarjev, da se v prvi sili odpomore poplavljenicem.»

Naš minister dr. Žerjav je v polni meri izpolnil svojo dolžnost napram Žirovcem in Poljancem. Izven dvoma je seveda, da se še nadalje trudi za olajšanje gorja, ki je zadelo našo lepo Poljansko dolino. Dr. Žerjavu bodi izrečena najlepša zahvala, da se je takoj, ko je zvedel za nesrečo, pobrigal za pomoč oškodovancem.

Proti previsokim davčnim bremenom

Za izenačenje davkov

Vsi vemo, da so davčna bremena v Sloveniji razmeroma znatno višja nego v drugih pokrajinah naše države. Zato so se protestnega shoda proti tej krivici, vršече se v nedeljo v Ljubljani, udeležili pristaši vseh strank brez izjeme. Klerikalci so seveda to priliko zlorabili ter nestvarno napadali vlado, da bi na tem ognju pogreli svoj lonec juhe. Če so važni stvari, ki se tiče nas vseh, s takim tigrovskim rjovenjem kaj koristili, je dyomljivo.

Ne z demagogijo, hujskanjem in potvarjanjem dejstev, temveč z resnim in odločnim delom bomo prišli kmalu do izenačenja neposrednih davkov in do znižanja silnih davčnih bremen v Sloveniji. Ko bi se ves čas od prevrata sem moglo v Narodni skupščini stvarno in mirno delati, bi nedvomno danes bilo rešeno davčno vprašanje in bi danes Slovenci ne vzdihovali več pod neznosnimi državnimi bremenmi. Tisti, ki so ovirali delo v Narodni skupščini z avtonomističnim, republikanskim in podobnim vezanjem otrobov, ker so povzročali s tem neprestane vladne krize, so krivi, da nobena vlada doslej ni bila tako dolgo na krmilu, da bi se mogla resno posvetiti težavnemu davčnemu problemu. Ti zgagarji so pa bili baš klerikalci, radičevci in drugi njihovi zavezniki. Zato so ti najmanj opravičeni, da sedaj kriče proti davkom.

Na omenjenem shodu se je najbolj repenčil klerikalni poslanec g. Smodej, ki pa je končno sam s številkami ovrgele svoja začetna izvajanja, naperjena proti vladi. Povedal je, da proračun, ki ga je izdelala vlada in odobrila

Narodna skupščina, predpisuje Sloveniji za leto 1924/25. neposrednih davkov 74 milijonov Din, a plačala jih je Slovenija v resnici preko 114 milijonov Din, torej za 40 milijonov več, kakor je bilo predpisano. V istem proračunskem letu bi morala Slovenija plačati 33 milijonov dinarjev dohodnine z dokladami, finančna delegacija v Ljubljani pa je predpisala 62 milijonov Din, torej skoro za enkrat več, kakor predpisuje proračun. Te številke so najboljši dokaz, da je glavna krivda tako neznosnih davčnih razmer na naši ljubljanski davčni praksi.

Ne razumemo, zakaj se je v nesoglasju s proračunom tako navijal davčni vijak. Poleg izenačenja davkov bi bilo pač potrebno tudi malo več uvidevnosti pri finančni upravi v Sloveniji, ker sicer res ne pridemo iz neznosnih davčnih razmer.

Na izenačenju neposrednih davkov se danes popolnoma resno dela ter bo do tega kmalu prišlo, in to tem prej, čim manj demagoško bodo rjoveli tigri, katerim se pa sicer ljudski denar prav nič ne smili, kadar gre baje za božjo čast. V Rim je šlo z romarji več milijonov dinarjev, za afriške zamorčke se iz naših ljudi iztiskavajo lepi tisočaki in koliko je še drugih nepotrebnih cerkvenih dajatev, od katerih nima ljudstvo prav ničesar, ker z denarjem se itak ne dajo na noben način kupiti nebesa. Tudi takšne davke bi bilo treba končno znižati in onemogočiti grdo zlorabljanje preproste ljudske vernosti.

Politični pregled

Beograjski Narodni skupščini se bližajo počitnice. Rešiti se imajo še nekateri važni in potrebni zakoni, ki pa so pretežno že dovršeni v posameznih skupščinskih odborih in potrebujejo samo še pretresa in končnega glasovanja celotne Narodne skupščine. Najvažnejše so vsekakor

dvanajstine za nastopne štiri mesece

(avgust, september, oktober in november), ker še nimamo rednega proračuna. Dvanajstine so, kakor znano, proračunske postavke za posamezne mesece in tokrat znašajo 4 milijarde in 15 milijonov dinarjev; torej za 83 milijonov manj kakor sedanje dvanajstine za mesece april, maj, junij in julij. To je prvi vidni uspeh štednje v posameznih ministrstvih in pri celotnem upravljanju države. Pri tej štednji bo treba odločno vztrajati nadalje, kajti pri državnem gospodarstvu velja še bolj kakor pri gospodarstvu posameznika, da samo štednja in previdno obračanje novcev pripomore k stanovitnosti in premoženju.

Na splošno smo z državnim gospodarstvom lahko prav zadovoljni. Naš

dinar ima že čvrsto veljavo,

pa bo še naraščal, ker se obeta prav dobra letina. Resnica je, da naraščanje dinarja in s tem zvezano pomanjkovanje denarja in kredita povzroča marsikateremu trgovcu in podjetniku težke brige. Toda to je le prehodna kriza, dokler se dinar ne ustali tako visoko, kakor to odgovarja prirodnemu bogastvu cele Jugoslavije. Ko bo enkrat to doseženo, se začne povsem nova doba v naši državi. Mnogo je tudi pritoževanja

radi davkov.

ki v sedanji splošni denarni krizi prizadevajo vsakega kmeta in vsakega posestnika. V nedeljo se je celo v Ljubljani vršil velik protestni shod proti davčnemu obremenjevanju Slovenije. Na shodu so govorili zastopniki vseh strank. Le žal, da sta se samostojnež Pucelj in klerikalec Smodej izpozabila tako daleč, da sta tudi ta shod zlorabila za svoje strankarske in demagoške namene, hujskajoč proti vladi in proti Beogradu. Toda v svojih izvajanjih sta le morala priznati, da ni Beograd tisti, ki izmозgava Slovenijo, marveč da ravno ljubljansko davčno oblastvo navija davčni vijak ter izterjava iz Slovenije več, kakor je predpisano. Podrobneje o tem govorimo na drugem mestu.

Nikoli ne tajimo in tudi danes priznavamo, da je v naši državi še marsikaj neurejenega in pomanjkljivega. Toda vse se ne more urediti preko noči, saj smo prav za prav šele letos začeli resno graditi državo in izpolnjevati njeno notranjo ureditev na vseh koncih in krajih.

Šest let smo se domala samo prepirali,

ali bo Radič dobil republiko, klerikalci pa avtonomijo. Moč države in iztreznjevanje ljudstva je končno zlomilo vse te jalove

separatistične podvige. Radičevci so s svojim sleparstvom na kolenih in klerikalcem je avtonomija za vekomaj odklenkala. Zdaj se v Narodni skupščini resno dela, a v kolikor to delo zaostaja in še ne gre tako kakor bi moralo iti, je to samo

zasluga opozicijskih, posebno še klerikalnih kričarjev

ki iščejo vsako priliko, da bi delo zadrževali ter vladi metali polena pod noge.

Te dni bodo menda verificirani še poslednji sporni mandati Radičeve stranke, za katere je verificacijski odbor predlagal verifikacijo. To daje opozicijskim novinarjem, predvsem pa radičevcem samim, povod za

nove pobožne želje

za sestavo skupne vlade med radikali in radičevci. Te želje so sicer razumljive, ker bi potem Radič prišel iz zaporja. Hrvatsko seljaštvo se naglo obrača od krivih radičevskih prerokov in se pridružuje samostojnim demokratom. Vse to bi radičevci radi zajezili s tem, da bi se za božjo voljo pririnjili v vlado. Toda ne pojde gladko. Narodna skupščina bo te dni rešila še najvažnejše tekoče zadeve, predvsem nove dvanajstine, nato pojde na počitnice,

vlada Narodnega bloka pa ostane neizpremenjena

kakor od volitev do danes tako tudi nadalje.

V zunanje-političnih razmerah vlada zadnje čase nekako mrtvilo. Nikjer ni opaziti pomembnejših dogodkov ali izprememb, deloma pa se tudi mi zanje ne zanimamo toliko, ker smo vsi zgolj interesirani le na delovanju Narodne skupščine in razvoju naših notranje-političnih prilik. Tako je tudi najpravišnje, da vsa javnost pozorno motri delo v Narodni skupščini, kjer se mu kroji postava, ter se uči sama presojati dobro od slabega in ceniti notranje urejanje naše velike skupne domovine Jugoslavije.

Po vsej Sloveniji gre glas: Le „Domovina“ je za nas!

Anton Stražar:

Inženjer veli ustaviti vozniku in stopi z voza do Henrika.

«Dober dan, prijatelj, kam ste namenjeni?»

«Bog daj dober dan, gospod! Potujem menda ravno tja kakor vi, na našo lepo Limbarško goro. Vi se vozite, a jaz moram peš. Vi boste lahko kakemu revežu kaj podarili — a jaz bom med tistimi, ki bodo darove sprejemali...»

Inženjer seže takoj v denarnico in podari ubogemu Henriku več kakor se daje običajno siromakom. Doznan bi bil tudi rad kaj več iz žalostne Henrikove preteklosti. Pa ta zamahne z roko in čudoma je izvedel inženjer od njega samo to: «Veste, dobri gospod, nočem Vam kvariti lepega dne z žalostnimi svojimi spomini — svoje gorje nosim le jaz sam v svojem srcu... Pa Bog Vam plačaj! Vi sedite nazaj na voz — z Bogom!»

Kaj je hotel sedaj inženjer! Rad ali nerad je sedel nazaj na voz, kajti Henrik se je kar

DOPISI

ZALOG PRI LJUBLJANI. Za izpremembo odgovarjajo «Krekovci» mojemu pojasnilu v «Domovini» na njihov napad v «Domoljubu» sedaj v «Pravici» ter se delajo nedolžne, češ, da niso v zvezi z onim napadom. Kakšna hinavščina! Zdaj pravite, da iščem jaz prepire in brezplodne boje, a napadate Vi. Ali ste že kdaj čitali kak napad od moje strani? Ali nisem le odgovarjal Vašim napadom in pojasnjeval Vaše laži? Res, obžalovanja vredno je, da tako pretkano zavijate dejstva. Na polje zasramovanja, na katerem ste mojstri, Vam ne bom eledil. Pripominjam naj le, da je nečastno z lažmi blatiti nasprotnika, potem pa krivdo zvrčati na druge. Dokler pa dopisnik v «Domoljubu» ne popravi storjene laži, ostane lažnik tisti, ki je to laž napisal. To pa že zdavnaj vem, da je vsakdo, ki ni Vaš pristaš, obžalovanja vredno, «nečasten», «dela sramoto celemu stanu», «od njega ni nič pričakovati», «chlapec» itd. Ako se pobija laž ter se piše o Vaši ljubavi do države, potem so to «otročarije». Motite se, ako mislite, da je s tem vse opravljeno. Vašo igro bodo ljudje prej ali slej spoznali in obračunali z Vami. Ker pa je pod mojo častjo, da bi se z Vami prerekal v časopisih, zato pišite, kar hočete. **Dražček.**

GORNJI LOGATEC. Končno so naše oblasti vendarle zasedle tistih par kvadratnih metrov naše zemlje, ki so nam jo Italijani milostno odstopili in s katere so se umaknili že pred tedni. Tako se je zopet vrnilo občini nekaj začasno izgubljenih duš. Pozdravljamo odrešence z iskreno željo, da bi jim prestrogo izvajanje zakona s strani naših oblastev ne kalilo veselja svobode! — Naš Sokolski dom se že gradi. Če ne bo vreme preveč nagajalo, bo sredi avgusta že pod streho. Otvorjen letos še ne bo, pač pa bomo dne 15. avgusta praznovali njegovo pokritje z veliko narodno veselico, nakar bratska društva že danes opozarjamo. — Naše klerikalčke gradnja Sokolskega doma silno jezi. Ko gredo mimo stavbišča, jim zavist siloma obrne glavo na drugo stran. Neka velespoštovana klerikalna gospa bo baje prodala njivo, da ji ne bo treba hoditi mimo Sokolskega doma. — Časi se izpreminjajo tudi pri nas. Najhujši srbožrci se šopirijo danes z jugoslovenskim imenom in praznujejo narodne praz-

nike ter plešejo kolo. «Jugoslovenski» Orli imajo na Vidovdan okrožni zlet v Gorenji vasi. Pozdravljeni novi borci za jugoslovensko narodno in državno edinstvo!

ZIBRŠČE. Logaški Orli bodo menda imeli prihodnjo nedeljo v Gorenji vasi veliko veselico. V ta namen so Orlice nabirale darove tudi po naši vasi. Dobivale so odprte, pa tudi zaprte roke. Neki hudomušnež jim je ponudil kokoš, ako je same vlove. Lov na kokoš je seveda takoj pričel. Hudomušnež pa prične kričati in klicati skupaj rodbino, češ, da Orel lovi perutnino. Šele tedaj so se Orlice zavedle položaja in jo osramočene odkurile. Večnega beračenja so se ljudje že naveličali.

ŠMARTNO PRI LITIJI. Ponovno opozarjamo vse agrarne interesente, da se bo vršil v nedeljo 28. t. m. ob 7. zjutraj takoj po rani maši ustanovni občni zbor Agrarne zajednice kot zadruga s sedežem v Šmartnem pri Litiji. Občni zbor se bo vršil v prostorih sokolske telovadnice. K obilni udeležbi vabi pripravljalni odbor Agrarne zajednice.

ZAVRSTNIK PRI LITJI. V četrtek 18. t. m. ob pol 4. zjutraj je udarila strela v hišo g. Skubica, podomače Mlinarčka v Zavrstniku ter zanetila ogenj. Zgorela je streha s podstrešjem. Strela je osmodila tudi zidovje hiše. Vaščani so požar lokalizirali sami.

POLJANSKA DOLINA. Napovedani javni sokolski nastop z veselico za nedeljo 28. t. m. v Poljanah se preloži na jesen zaradi strašnega neurja, ki je zadelo dolino.

BELA KRAJINA. Dramatični odsek na Talčjem vrhu nastopi v nedeljo 28. in ponedeljek 29. t. m. prvič z naslednjim sporedom: «Pred sodnikom» (enodejanka), «Trije učenjaki» (šaljivi prizor) in «Tihotapec». Pričetek ob treh popoldne.

GRADAC V BELI KRAJINI. Tukajšnje telovadno društvo bo priredilo 2. avgusta t. l. petnajstletnico obstanka Sokola. Ker namerava društvo proslaviti svojo petnajstletnico v večjem obsegu, zato prosimo vsa sosednja društva, da omejijo svoje prireditve za ta dan in se udeležijo v čim večjem številu te proslave ter s tem pokažejo svojo bratsko naklonjenost.

ZALOŠE PRI PODNARTU. Nemila smrt nam je minuli teden ugrabila posestnika Jožeta Rotarja. Pokojnik je bil vse svoje življenje čudak in rodne zemlje zvest sin. Z njim so Zalošani izgubili dobrega vremenskega preroka in najstarejšega fanta v vasi Jože, preveč si ljubil rodno

poslovil od njega, inženjer pa, kot olikan človek, ni več silil za njim z vprašanji.

Na Limbarški gori se inženjer kar ni mogel načuditi krasnemu razgledu, dejal bi skoraj, po vsej širni gorenjski strani. Pozabil je na ves trud, ki mu ga je povzročila topla in strma pot v hrib. Ko se je oziral okrog, a Katrica je stala poleg njega, je vzkliknil: «Krasno je tukaj! Sem gori, Katrica, pa še prideva!»

Ko sta tako uživala krasni razgled na vse strani, naenkrat ugleda Katrica svoje domače, očeta, brata in mlajšo sestro. Seveda je to takoj povedala inženjerju in ta je bil ves vzradoščen, da spozna njene drage domače.

Vsi Samčevi so se zelo čudili, ko so tako nepričakovano našli svojo Katrico na gori in v tako imenitni družbi. Po kmečki navadi so se seveda sramovali pred imenitnem gospodom inženjerjem. Pa vso to bojazen so izgubili, ko se je inženjer kar po domače začel z njimi pogovarjati in jim povedal: «Kaj mislite, oče, tudi jaz sem kmečki sin in spoštujem kmečki stan! To vem, da ga mnogi pre malo cenijo. Kdo mar pa živi vse ljudi? Kdo drugi kakor marljivi poljedelec!»

Preden so odšli z Limbarške gore, je seveda inženjer vsem Samčevim nakupil raznih spominkov. Nato pa so odšli nizdol proti Krašnji. Inženjer se je šalil med potjo, da bodo v eni tamošnjih gostiln pili bratovščino. Oče Samec je med potjo skrivaj po-

mignil hčeri, naj ga malo počaka; Katrica je razumela očetov znak in počakala.

«Ti, dekle, jaz sem nekaj zapazil pri tem inženjerju. Povej mi naravnost: ali ti ne govori, da te bo vzel za ženo? A, dekle, to glej, da te ne zvodi, kakor te je Trdinov. Jaka. Si mu li povedala o Jakovem znanju?»

«Bodite, oče, brez skrbi, on vé vse! Pa tudi imam skušnje z moškimi — nihče več me ne bo slepo premotil, le verjemite!»

«Dobro, punca, le glej, da se boš res tako ravнала!»...

Vse prekmalu je minul čas Samčevim v prijazni Barančkovi gostilni v Krašnji. Parkrat je moral voznik že opominjati veselega inženjerja, preden so se odpravili. Do Stare pošte, tako je rekel inženjer, se na vozu popeljejo tudi Samčevi trije. Oče Samec je bil kaj zadovoljen, ko je sedel poleg inženjerja in strme poslušal njegove tihe, toda jasne besede:

«Očka, preden mine to poletje, bo vaša hči za vedno moja. Kaj ne, saj nimate nič proti temu?...»

Samec se je pak izgovarjal, da je reven in ne more hčeri napraviti bale in ji dati dote, kakor bi se spodobilo. Pa inženjer ga potolaži: «Očka, jaz ne rabim od Vas nobene dote in bale — dosti mi je Vaša hči in njeno zvesto in pošteno srce!...»

Katrica je sedela zadaj v ljubeznivem razgovoru z bratom in sestro in ni slišala tega

grudo, dal si ji nazaj, kar Ti je ona nekdaj dala, zato v miru spavaj! Blag Ti spomin! — F. V. T.

RAKA PRI KRŠKEM. Odkar pri nas pase ovčice župnik g. Martin Škerjanc, se nič več pri jutranji maši ne čuje božja beseda, temveč samo oštevanje faranov. Ljudem, ki so poznali že več župnikov, se ta nelepa navada sedanjega župnika zelo gabi. Vam, g. župnik, to ne dela baš časti. Ravnajte se po Kristusovih naukih in živite svojemu stanu primerno, pa Vas bo dopisnik «Domovine» pustil na miru. Dopisnik «Domovine» Vas ne obrekuje, temveč beleži le to, kar o Vas cela fara javno govori. Če bi se o dopisniku «Domovine» širila taka govorica, bi ta gotovo tožil obrekovalce. Ali ne veste nič več, kaj je bilo 11. in 26. januarja t. l. v gostilni H. na Raki? Takrat ste se izrazili, da boste vso zadevo izročili advokatu v Novem mestu. Dokaze ste imeli na dlani in priče na razpolago glede sramotne govorice. Zakaj ste se ustrašili stopiti pred sodišče v obrambo svoje časti? Ni čuda, da imajo ljudje potem veselje in pogum širiti o Vas sramotne reči. Nekateri trdijo, da zato ne nastopite sodnijske poti, ker bi bili večinoma Vaši pristaši kaznovani, drugi menijo, da se bojite resnice, četudi bi Vam kot dušnemu pastirju morala biti nad vse vzvišena. Ako ne nastopite sodnijske poti proti hudobnim jezikom, potem bo tudi dopisnik «Domovine» z drugimi vred prepričan, da je to, kar se danes javno po fari govori, istina. Želim, da se poboljšate in daste odgovor na ta vprašanja bodisi v «Domoljubu» ali na prižnici, potem bo Vas «Domovina» pustila na miru. Z vednim zmerjanjem in sramotenjem raz prižnice, kdo je dopisnik «Domovine», se ne boste oprali. Ne gre se za to, kdo piše dopise z Rake, marveč za to, kaj je pisano. Dopisnik «Domovine», katerega si Vi večkrat privoščite na prižnici, Vam noče krasti čast, on hoče le Vas izveličati iz blata. Čast Vam kradejo največ Vaše tercijske, oziroma jo sami zapravljate s svojim nedostojnim vedenjem. Zakaj ste raz prižnice omenili, da dopisnik «Domovine» nima in ne bo imel nobenega sina? Ali ne veste, da se Vam pri tem smeji vsa fara? Saj o Vas ne more nihče kaj takega reči. Ste razumeli?

SV. KRIŠTOF PRI LAŠKEM. Z lažjo in kričanjem hočejo naši bivši občinski odborniki oprati svojo krivdo, da so zakrivali pasji davek. V «Slovenskem gospodarju» zatrjujejo, da so oni čisto nedolžni glede tega, proti ljudstvu naper-

jene koraka. Pozabil pa je neodkritosrčni dopisnik «Slovenskemu gospodarju» omeniti, da je ta nepotrební davek odpravil delavni gerentski svet.

SV. KRIŠTOF PRI LAŠKEM. V nedeljo dne 28. t. m. ob 8. uri dopoldne se bo vršila širša odborova seja K. O. JDS. Sv. Krištof v posebni sobi gostilne Tadin. Ker so na dnevnem redu važne gospodarske zadeve, je številna udeležba obvezna. **Tajnik.**

LAŠKO. Kar smo vsi že dalje časa pričakovali, se je zgodilo. Naši pol-radikali, ki so znani po velikem hujskanju proti SDS, so v popolnem razsulu. Število njihovih članov se vidno krči. Blaž in Fretze si ne upata nikamor več med ljudstvo.

TRNOVO PRI SV. JEDERTI. Zadnji «Slovenski gospodar» se je zopet lotil našega dopisnika iz Trnovega. Ta list se kar čudi, kako more biti on tako delaven, da glede dopisniške delavnosti in duhovitosti prekaša vse «kunštne» glave SLS v laškem okraju. Prav nezadovoljni so klerikalci, ker on piše stvarno in ne tako nedostojno kakor klerikalni mazači, ki le sramotijo ugledne osebe. Le hudujte se, klerikalci, nad našim dopisnikom g. Povšetom, kajti njemu to koristi. Ljudstvo je na njegovi strani.

GORNJA REČICA NAD LAŠKIM. Politika naših klerikalcev je popolnoma zavožena. Glavno besedo imata nad našimi eseslarji neki Nemeč in mlinarček. Oba sloveta po svojem nelepem obnašanju na shodih. Pri Sv. Jederti že kar naprej vemo, kedaj se nahaja tukajšnja SLS v zadregah, kajti vsakokrat tedaj vidimo malega mlinarčka v cerkvi in nato osreči gospoda župnika z raznimi poročili. Kadar se vrne iz avdi-jence pri g. župniku, postane ponovno ves poln separatistične zagrizenosti.

HUDA JAMA PRI LAŠKEM. Dne 14. t. m. je imel celjski Sokol zlet v Laško. Zlet je bil kljub temu, da je dež motil posetnike, zelo številno obiskan. Na povratku proti domu v Hudo jama se je v Grešakovem klancu vsula kamenita toča na mirne zletnike. Ker je bila temna noč, ni bilo mogoče spoznati zlikovcev. Nedvomno so bili to Orli — pravilneje Čuki — ker si niso upali z obrazi na dan.

SV. ŠTEFAN PRI ŠMARJU PRI JELŠAH. Gotovo si mislite, gospod urednik, da smo zaspali spanje pravičnega v naši občini, kar se tudi

skoro v resnici godi. Kaj posebno novega ni pri nas. Samo to bi želeli, da bi se poštna nabiralnica pri Sv. Štefanu ukinila in se nastavljal pismonoša, ki bi naj vsaj trikrat na teden nosil pošto. Na ta način bi se naše napredno časopisje, posebno «Domovina», lepo razširila, ker ravno ta je najboljše kmečki časopis. Dokler pa bo tukaj nabiralnica, ne bo uspehov, kajti kakor hitro dobijo novi naročniki napredne časopise, izve g. župnik zanje, se potruji k njim in jih z dobrim in hudim tako omeheča, da odpovejo list. — VINO-gradniško posestvo g. Fr. Praunseisa je kupil g. Jurij Podrepšek, posestnik pri Sv. Štefanu za 460.000 kron. Tako je prišlo to posestvo v kmečke roke. — Ljudska knjižnica lepo napreduje; ima lepo število novih knjig (romanov in povesti). Zanimajte se za to društvo!

MALA NEDELJA. Bliža se žrebanje loterije Narodnega kulturnega društva. Dobitkov je 300 v vrednosti 15.550 Din. Srečke se še dobijo v trgovinah in jih razprodajajo društveniki. Torej ne zamudite in si nakupite kar največ srečk. Srečka stane samo 5 Din. Lahko jo tudi pismeno naročite in pošljete znamke na naslov: Narodno kulturno društvo, Mala Nedelja.

VELIKA NEDELJA. Dragi bralci «Domovine», naj se tudi jaz oglasim v našem listu ter opišem, kaj se je zgodilo dne 21. t. m. v Tergovišču na veselici gasilnega društva. Do večera smo se mirno zabavali. Proti noči so pa nekatera dekleta postala precej živahna. Posebno dve sestri sta bili močno vinjeni in sta pozabili, da sta še dolžni 107 kron. Ko ju opozorim, naj plačata, je ena njiju udarila z litrsko steklenico po mizi, da se je zdrobila. Tako se obnašajo dekleta Marijine družbe in Orlice, ki so vsako nedeljo pri g. župniku. Tako jih g. župnik pač ne uči. Drugače je na veselici poteklo vse v redu. Še lepše bi bilo, če ne bi bilo zraven Orlov in Orlic, ki so se vračali ob polnoči in še pozneje skupno domov. Starši, ne puščajte fantov in deklet v take družbe. Sesticama pa svetujemo, da brez denarja naj ne prideta več k nam na veselico.

SV. LOVRENC V SLOVENSKIH GORICAH. Predzadnji ponedeljek zvečer sta šli sestrični Liza in Marija K. iz Vinšaka v Rotman molit za neko pokojnico. Ker pa sta že med potjo na glas molili, nista slišali, da za njima drči avtomobil. Šele v zadnjem hipu, ko jima je bil nesrečni avto že za petami, sta planili z glasnim krikom na

zaupnega pogovora. Razni murni so veselo čičirčkali po travnikih v ozki črnograbniški soteski, ko so se ti peljali skozi. Bila je krasna pomladanska noč, topel veter je pihljal in božal lica.

V Trnavi pa je stal zbor fantov ob cesti in so peli:

«Se doli k njemu vsede
v to senco hrastovo!
Ljubezen se je vnela —
ga ljubi prav zvesto...»

Krasna pomladanska mesečina in lepo ubrano petje fantov ter vsebina te pesmi — vse to je kar prevzelo inženjerja! Obrne se h Katrici in ji reče: «Kako lepo je na kmetih!»

Ko se pripeljejo do fantov pevcev, veli inženjer ustaviti, pozdravi fante in jim dá celo tolar za pijačo.

Fantje so se zelo čudili takemu daru in pa Samčevim in Katrici, ki se je peljala s tem gospodom. Ko je že voz oddrldal dalje, reče med fanti Znojilčev Jože: «Kaj takega pa še ne, fantje — pa Samčeva, ali ste jo videli? Lahko bi bil Trdinov Jaka ponosen nanjo in bolj zadovoljen kakor je sedaj... Katrica bo pa še gospa, tako bi rekel!...»

V Podpeči so se Samčevi poslovili in inženjer je klical še za odhajajočimi: «V kratkem na svidenje na Vašem domu!...» Inženjer in Katrica sta nato sama in srečna

nadaljevala pot skozi svetlo noč proti beli Ljubljani...

VI.

Maščevalna Trdinka bi bila umorila Hrenovo Marijanico, ko bi je ne rešili iz njenih rok fantje, ki so šli na vas.

Ravno v tistem času skoraj, ko se je Katrica radovala v srečnih tihih urah s svojim dobrim inženjerjem, je Hrenova Marijanica iz Doline povila ljubko detece, sinčka, kot nesrečni sad zakonske nezvestobe Trdinovega Jaka.

Ves ženski, osobito tercijski zbor je kar sikal za nesrečno Marijanico, ne misleč na oni svetopisemski izrek božjega Učitelja: Da nihče ni brez greha!

Trdinka, ošabna ženska, pa je sploh bila iz uma. Sklenila je, ob prvi priložnosti kar končati nesrečno Marijanico. Da se je pri Trdinu začel pravi pekel na zemlji, je samo ob sebi razumljivo. Skoraj bi dejal, pri vsakem koraku in pri vsaki jedi je moral ubogi mož Jaka poslušati ne baš lepe besede svoje žene, take besede, ki niso, da bi jih ponavljali v tej povesti.

Maščevalni Trdinki ni bilo več obstanka, iskala je vedno priložnosti, kje bi se sešle z Marijanico. Že večkrat je brez uspeha šla v bližnjo dolinsko vas takole na večer v trgovino, iskajoč prilike, da bi srečala Marijanico.

Ko je tako neki večer šla znova brezuspešno domov, se na poti sestane z Ordinovo Jero. Zvita in zlobna ženska je že zasledila, čemu hodi Trdinka v Dolino. Toda znala je sukati dobro plašč po vetru! Zato je kar z ovinki prišla do Trdinkinega osvetnega naklepa. Razodela ji je važno skrivnost, da hodi zdaj Marijanica k bogatemu Podbregarju na dnino in se po tej in tej poti vrača domov običajno okrog devete ure, ob sobotah pa šele po deseti.

Trdinka je od veselja kar poskočila! Za to važno novico je Ordinovo Jero povabila, naj se drugi dan oglasi pri njej, dala ji bo plačilo, da ga bo vesela!

Troperesna deteljica, kakor so se sami imenovali fantje Čebulov Jožko, Mihovčev Jaka in Slapnikarjev kovač Žan, so se znova sešli v Žanovi sobici v Dolini. Bilo je v soboto zvečer pričetkom meseca junija. Kakor običajno, so imeli na mizici bokalsko steklenico vina, lep kos gnjati, kruh in vso pisalno pripravo. Sedli so okrog mizice, spili najprej vsak kozarec vina, nato pa znova začeli zlagati zbadljivo pesmico o preloških dekletih.

Čebulov Jožko je bil gostilničarjev sin. Oče ga je, ko je dovršil domačo ljudsko šolo, poslal par let v ljubljansko mestno šolo, da se tam bolje izuri v vedenju in računstvu in privadi kake nemške besede. Prav zadovoljen je bil Čebulj, ko je Jožka vzel čez tri leta

stran. Prestrašili sta se tako, da dva dni nista mogli ničesar jesti. Zdaj sta baje že zdravi in pravijo, da imata že zopet tek.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

Ne odlasajmo s škropljenjem paradiznikov.

Na paradiznikih nam dela skoraj vsako leto veliko škodo zloglasna peronospora, tista bolezen, ki napada in uničuje tudi naš krompir in vinsko trsje. Poznamo jo na tem, da se začne paradiznikovo listje sušiti in vsa rast ustavljati. Paradizniki sami (jabolka) se slabše razvijajo, so manj sladki in začno nazadnje gniti. Najprej dobe po sebi vdrtje črnorjave lise in rane, ki se zasuse ali pa pridejo v gnilobo. Tak sad na za prodajo.

Vsak, kdor se peča s pridelovanjem paradiznikov, mora gledati, da jih obvaruje pred to nevarno boleznijo, saj imamo v škropljenju z modro galico izvrsten pripomoček, da se je ubranimo. Res, da povzroča škropljenje nekaj dela in stroškov, ali res je tudi, da imamo na ta način saj pridelek zagotovljen in da dobimo zdrav in dober sad. To je še posebej vrednosti za vse tiste gojitelje, ki paradiznike prodajajo in ki jih pridelujejo v večjem obsegu za kupčijo.

Paradiznike je treba po večkrat škropiti, tako kakor trte, da se jih ta bolezen ne prime. Prvič jih škropimo, še preden nastavijo prvo cvetje, drugič po prvem cvetju in pozneje še enkrat, preden se začne razvijati sad. Ob ugodnih, bolj suhih letinah zadostuje tudi dvakratno škropljenje. Pri drugem, oziroma tretjem škropljenju nam je gledati, da poškropimo tudi vse na novo nastale mlajše poganjke, ki so posebno občutljivi za obolenje. Kdor se ni prvič škropil svojih paradiznikov, naj ne odlašaj s tem delom.

Potrebno škropivo pripravljamo tako kakor za trte. Na 100 l vode vzamemo 1 do 1½ kg modre

galice in 1½ do 2½ kg gašenega apna, namreč le toliko apna, da se galična raztopina, ki je sama na sebi kisla in razjedljiva, s pomočjo dodanega apna razkisa in postane na ta način neškodljiva. O tem se lahko prepričamo z modrim lakmusovim papirjem (ki se dobi v drogeriji ali v lekarni), če ga potopimo v to galično-apneno tekočino. Papir ostane moder, kakor bi ga potopili v vodo, če ima raztopina zadosti apna. Dokler pa izpreminja papir svojo modro barvo v rdečkasto, toliko časa je premalo apna notri. Preveč apna dodati bi bilo pa tudi napačno. Namesto lakmusovega papirja rabimo tudi beli fanolftaleinov papir, ki postane lepo rdeč, če je škropivo prav pripravljeno.

Za škropljenje v manjšem obsegu rabimo seveda manjše količine škropiva, morda samo 10 l ali 5 l. Za 10 l škropiva vzamemo 10 dkg modre galice in 12-50 do 15 dkg gašenega apna. Če živo apno sproti gasimo, ga zadostuje samo toliko, kolikor je galice, v tem primeru tedaj 10 dkg. Za škropljenje rabimo tršno škropilnico. Na vrtovih nam dobro služi tudi mala škropilnica, znana pod imenom »Flora«.

Tudi pri paradiznikih je uspeh odvisen od pravočasnega škropljenja. S škropljenjem se ima bolezen preprečiti, zabraniti in odvrti, ne pa ozdraviti. Škropiti je zaradi tega tako zgodaj, da se bolezen sploh ne more naseliti in razviti.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Na svetovnih tržiščih so pričele cene zopet nazadovati. Tudi pri nas nagibajo cene k slabljenju. Domače boljše pšenice prihaja zelo malo na tržišča. Več kupčije je bilo z inozemsko, zlasti madžarsko pšenico, ki se je prodajala v Vojvodini po okroglo 445 Din. Srbijanska slaba pšenica je imela ceno 420—430 Din za 100 kg. Turštica se je na novosadski borzi trgovala te dni po okroglo 177—185 Din. Trgovina z moko je slaba. — Žetev ječmena se je te dni pričela tudi v Sloveniji in obeta v splošnem dovoljen pridelek.

ZIVINA. Cene nagibajo v splošnem k slabljenju, in to največ zaradi porasta dinarja. Na zadnjem zagrebškem sejmu so cene slabšim volom dalje za malenkost nazadovale. Le teleta so se podražila, ker je bilo veliko povpraševanje po njih za Italijo in Avstrijo. Za kilogram žive teže so bile naslednje cene: voli prvovrstni 10 do 11 Din, drugovrstni 7-50 do 8-50 Din, tretjevrstni 6 do 7 Din, krave, prvovrstne 8 do 9-50 Din, drugovrstne 6 do 7 Din, tretjevrstne 4 do 5 Din, mlada živina 10-50 do 11-50 Din, teleta 8 do 12 Din, svinje, hrvatske, mesne 11-50 do 13 Din.

KRMA. Na zagrebškem sejmu se je prodajalo: seno, prvovrstno po 80 do 100 Din, drugovrstno po 75 do 80 Din in lucerna po 100 do 115 Din za 100 kg.

Kratke vesti

= Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo dne 24. t. m. v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 811-50 do 823-50 Din, 100 italijanskih lir za 214-25 do 217-25 Din, 1 dolar za 57-64 do 58-44 Din, 100 češkoslovaških kron za 171-15 do 173-55 Din, 100 švicarskih frankov za 1124 do 1134 Din.

= Občni zbor pokrajinske zveze vinogradnikov za Slovenijo se bo vršil v soboto 27. t. m. ob 11. v Narodnem domu v Mariboru z naslednjim dnevnim redom: 1.) Poročilo o delovanju zveze po zadnjem občnem zboru. 2.) Poročilo blagajnika. 3.) Poročilo preglednikov. 4.) Izdajanje strokovnega lista. 5.) Določitev stališča zveze napram osnutku novega vinskega zakona. 6.) Slučajnosti. Odbor zveze je izposloval za udeležence četrtinsko vožnjo po železnicah. V ta namen naj si vsak vinogradnik, ki se hoče udeležiti občnega zbora, priskrbi pri krajevem vinarskem društvu, oziroma pri pristojni kmetijski podružnici ali pri občinskem uradu, potrdilo, da potuje v Maribor na občni zbor zveze vinogradnikov in naj si kupi na odhodni postaji polovično karto v Maribor, ki velja s potrdilom udeležbe tudi za povratek.

Poravnajte naročnino!

domov iz Ljubljane. Sin je bil ves drugačen od domačih fantov. Poleg vseh drugih sposobnosti je imel tudi ta dar, da je znal zlagati prav mične pesmice v narodnem tonu, osobito kake zbadljivke je izborno pogodil.

Jožkova najboljša prijateljica sta bila Slapnikarjev kovač Žan in Mihovčev Jaka, oba dva tudi hudomušna narodna pesnika. Zato je razumljivo, da so vsi trije fantje pesniki ob vsakem prostem času, posebno pa ob sobotnih večerih pogruntali kako novo.

Ime »triperesna deteljica« se jih je držalo povsod. Vsi fantje so jih posebno obrajali, prepevali njihove pesmi in jim naročali nove. Ravno za to soboto so bili ti trije naprošeni, naj o bližnjih preleških dekletih zložijo daljšo zbadljivko. In »triperesna deteljica« se je spravila k delu, kakor zgoraj orisano.

»Tako, vidita, fanta, nocoj smo pesmico skončali! Zadnjo kitico sem sedaj zapisal!« pravi Čebulov Jožko in zadovoljno smehlja se seže po kozarcu.

»Preberi jo nama, Jožko, saj veva, kar je tvojih kitic, bodo najboljše.«

»Tudi tvoje kitice, Jaka, so precej tečne. Samo to mi ne zamerita, da sem semintja kako vrsto malo opilil, kakor mora biti, da lepše teče!« ...

»Ti že veš, kako se taka stvar naredi. Saj si bil v Ljubljani v šoli in vedno prebiraš bukve in tisti »Ljubljanski Zvon«, povzame besedo kovač Žan, gazeč si žejo z vinom, ki ga je prinesel Jožko s seboj z doma.

»Pa poslušajta sedaj! Do danes tedna pa morajo znati naši fantje to pesem in jo vsi zapojemo, ko pojdemo skozi preleško vas.«

Malo so še založili in srknili vsak po en kozarec, nato je Jožko vzel popisani papir in začel gladko brati:

Na svetu lepših ni deklet,
kakor preloških je deset,
ki se povsodi kregajo,
ker fantje jih ne marajo ...

Če fant pri eni poleži,
zvedo o tem kar tri vasi,
ker vsaka jezik tak ima,
da zamolčati nič ne zna ...

Sinoči ga je čakala
z lučjo vso noč do treh,
fant je ukal in prepeval,
v drugih hodil je vaseh ...

Stare fante in mlade,
ona je do zdaj ljubila,
pa pri vsakem se hudo
revica je osmodila ...

Službo si v Ljubljani iskala
pri gosposkih je ljudéh,
mlade mačke v čajni zibala
je ponoč' od dveh do treh ...

Čez dan pa je plenice prala
tam pri franciškanskem mosti
in je fante k sebi klicala,
jih spraševala, kdaj so prosti ...

Pod oknom raste češplja stara;
češplja ima dva vrhá,
z mahom je že vsa porastla,
kar dekle ni b'lo domá ...

Spet si fanta je dobila,
iz Doline je domá,
eno rinkco ji je kupil
iz trompetnega zlatá ...

Dolgo, dolgo je iskala,
se nazadnje res je vžgala,
zibelka zdaj teče ji,
fanta pa od nikoder ni ...

Pa en'ga zvest'ga fanta
je le dobila res,
pri oknu tam je visel
na češpljevem drevcu ...

Je hitro gori vstala,
in je letela ponj,
ko pride tja do njega,
je bil pa ves iz cunj.

Zdaj tinte nam zmanjkuje,
nam roka omahuje,
že ur'ca biže polnoči,
in nam se spat mudi ...

»Dobra je, ha, imenitna! To bo jeze in smeh! Na, pij zdaj in založimo!« pravi Mihovčev Jaka, se smeje in toči.

»Ti si pa mojster, Jožko! To bo jeze danes teden, ko jo zapojemo v preloški vasi, ha, ha, ha!« potrdi ves v zadovoljstvu kovač Žan in nagne iz bokala.

»Sedaj, fanta, pa kar stopimo v Zahrib k tovarišem! Še nocoj jo lahko fantje prepišejo, da se je naučijo.«

Na ta predlog Mihovčevega Jake sta tudi tovariša vstala, izpili so in pospravili z mize, Žan je ugasnil in odšli so v pomladansko noč.

Ti prijatelji so po državni cesti koračili komaj par minut, ko zaslišijo žensko vpitje, klicanje na pomoč! Bilo je okrog enajste ure ponoči, drugi ljudje so že vsi spali, v nobeni hiši ni bilo več videti luči.

Vsi trije sedaj hitro stopijo proti smeri, odkoder je prihajalo obupno klicanje ...

(Dalje prih.)

Strašne poplave v Poljanski in Žirovski dolini

V okolici Sv. Treh kraljev se je utrgal oblak — Voda je poplavlila vsa polja in travnike ter odnesla skoro vse mostove.

Poljane, 21. junija.

Od našega stalnega poljanskega dopisnika smo prejeli naslednje poročilo o strahovitem neurju, ki je zadelo prejšnji teden v naslovu omenjeni dolini:

V noči od preteklega četrтка na petek sta Poljanska in Žirovska dolina doživeli strašno noč, kakršne ne pomnijo najstarejši ljudje. V četrtek je že podnevi ves dan močno deževalo in treskalo. Pa vsi ti, četudi silni nalivi, bi še ne bili preplavili doline, temveč kvečjemu dobro napolnili struge, ko bi se popoldne proti večeru ne bil utrgal oblak v okolici Sv. Treh kraljev. Takoj je bila vsa Žirovska dolina preplavljena. Voda je drla od vseh strani, posebno po dolini Račeva, vdirala v hiše, odnašala les in drugo, trgala jezove.

To se je godilo v Žireh v mraku, ko se je delala noč in so bili ljudje še pokonci. Razumljivo je, da je voda Žirovcem, kjer je dosegla, zasula s peskom in kamenjem vsa njihova najlepša polja, travnike in vrtove.

Voda je drla naprej proti Poljanam. Ustavljali so jo jezovi, a prevelikim vodnim navalom tudi ti niso bili kos, dasi so bili narejeni iz betona in po človeški sodbi nerazrušljivi. Niso zdržali. Pri električni centrali, ki je bila lani jeseni izročena obratu, je pretrgala voda jez in drla na vso moč dalje. Odnesla je gospodarju Gladku nasproti centrali žago, gospodarsko orodje in drugo; brž spodaj je razdrila cesto na Savodenj, da so Savodenjčani in Novooselčani odtrgani od prometne glavne ceste.

Že je bila trda noč in Poljanci, čeprav je hudo lilo, niso pričakovali kaj tako groznega. Večinoma so se bili že spravili k počitku. Naenkrat so se zaslišali klici na pomoč, ker je voda silno naraščala. Ljudje, videč

nevarnost, so hiteli reševati živino in razno orodje. Po več ur so nekateri stali do pasu v vodi in reševali. Med tem je voda v svojem drvenju bobneče šumela, lomila drevje in trgala naprave, ki jih je dosegla, živina je tulila, otroci so jokali. V temno noč se je z raznih strani slišalo klicanje na pomoč.

Pohvalno je treba omeniti orožništvo, ki je bilo takoj na mestu in vršilo službo vso noč in še potem naprej čez dan in naslednjo noč. Šolski upravitelj Kokalj v Poljanah je bil pri reševanju dve uri do pasu v vodi. V Oorenji vasi je odneslo mlinarju in žagarju podomače Kalarju jez, lani napravljen. Ta stran vode je bila popolnoma odrezana od one strani, ker je poplava odnesla most med Gorenjo vasjo in Sestransko vasjo. Ravno tako je odneslo most na Hotavljah. Voda je preplavila vsa polja, travnike in njive, zadnje močno posula, pokošeno travo odnesla. V Poljanah je voda vdrla v trgovino g. Dolinarja in v prostore usnjara g. Klobovsa. Prvi ima škodo nad stotisoč dinarjev, a drugi, kateremu je odnesla večje število koz, približno tridesettisoč dinarjev.

V vsej dolini od Škofje Loke do Žirov sta ostala le dva mosta: v Poljanah, ki je pa tudi več ali manj poškodovan, in na Trbiji. Vsi drugi, to je osemnajst, so bili žrtev poplave. Bila je to za dolino strašna in to še tem hujša noč, ker je odpovedala električna razsvetljava. Škoda je velikanska in se ceni na mnogo milijonov dinarjev. Ljudstvo se je takoj oprijelo z vso pridnostjo dela, čedenja hišnih prostorov, odstranjevanja navlake, napravljanja začasnih brvi in drugega, vendar kljub vsej pridnosti prebivalstva ne bo šlo brez izdatne pomoči, ki se pričakuje z vsem upanjem, ker drugače bodo nekateri za vedno uničeni.

klerikalce in vse one demagoge, ki so mislili preslepiti našega kmeta s praznimi besedami, da bi splezali po njegovem hrbtu in na njegov račun brez resnega dela do lastnega brezskrbnega življenja.

Naše ljudstvo jim je bilo dobro samo kot slepo orodje za dosego lastnih ciljev, zato pa sedaj tudi žanjejo, kar so sejali.

In SDS? Na svojem potu in resnem delu za ustvaritev znosnega življenja našemu narodu v svobodni Jugoslaviji vztraja neomajno, okoli nje pa se zgrinjajo čimdalje večje množice vseh pošteno mislečih.

Njeno delo je pot k zmgoslavlju v strah in zavist vseh nasprotnikov našega naroda in države!

To nam dokazujejo razni shodi in skupščine SDS, na katerih se v vedno večjem obsegu manifestirajo njena načela.

BELEŽKE

+ **Znižanje davkov.** Početkom julija bo predložen Narodni skupščini zakon o neposrednih davkih, ki bo pomenil za Slovenijo znatno olajšavo. S tem zakonom bodo neposredni davki izenačeni za vso državo po resnični davni moči in bodo prišli ob veljavo sedanji stari zakoni, ki so bili v raznih pokrajinah različni, zaradi česar se je dogodilo, da je ena pokrajina plačala sorazmerno več davkov kakor druga. Da ni naša Narodna skupščina že prej uvedla enotnega zakona o direktnih davkih za vso državo, so največ krivi naši klerikalci, radičevci in njihovi zavezniki, ki so dolga leta onemogočali delo v skupščini ter povzročali razne vladne krize. Zmaga Narodnega bloka pri zadnjih volitvah, ki mu je

zagotovila večino v skupščini, je šele omogočila, da bomo prišli v doglednem času do izenačenja davkov v vsej državi in da bo pri tem zlasti Slovenija znatno razbremenjena. To bo po nemali zaslugi tudi uspeh resnega dela samostojne demokratske stranke in njenih voditeljev, ki manj kriče, zato pa tem več tiho in vztrajno delajo. Spričo tega dela se bodo tudi vsa hujskanja klerikalcev zaradi davkov razbila ob njihovi lastni zlobi in nesposobnosti.

+ **Polomije klerikalne politike** klerikalni listi ne morejo prikriti, ker ne morejo prav ničesar pokazati, kaj so klerikalni poslanci dosegli za potrebe slovenskega ljudstva. Zato pa klerikalni listi prav radi obljubujejo in prerokujejo, kaj bodo klerikalni poslanci šele storili. «Domoljub» piše, da bo uspeh klerikalne politike tako gotovo prišel, kot je $2 \times 2 = 4$. Pravi, da je že naprej vedel in povedal, da bo boj hud in dolgotrajen, ve pa menda tudi, kako se bo končal. Tudi mi vemo, kako se bo ta boj končal. S pogrebščino klerikalne stranke! To je tako gotovo, kakor je $2 \times 2 = 4$. Obljubarska politika našemu kmetu doslej še nič ni prinesla in tudi v bodoče ne bo, ker dvomimo, da bi se klerikalni voditelji kdaj znebili svoje prirojene neumnosti in nesposobnosti. Hudo se tudi motijo, če menijo, da se bo slovenski kmet še nadalje spuščal v njihov «hudi in dolgotrajni boj», od katerega imajo koristi mogoče klerikalni voditelji, prav gotovo pa ne slovensko ljudstvo. Ta boj klerikalne stranke je že preveč dolgotrajen, da bi pametni kmetje hoteli še dalje nositi svojo kožo v boj za klerikalne trebuhe in bisage. Njihova požrtvovalnost jim je bila v tem boju preslabo poplačana.

+ **Pucelj leze v Radičev torbo!** Te dni je poročal ljubljanski «Slovenec», da je Pucelj vložil na vodstvo Radičeve stranke prošnjo za sprejem v njene vrste. Vodstvo Radičeve stranke pa je sklenilo, kakor poroča škofov list, da mora prej natančno preiskati dosedanje Puceljevo delovanje, radi česar je bil izvoljen poseben odbor, da preišče znano «volovsko afero». Šele po končani preiskavi bo glavni odbor Radičeve stranke sklepal o sprejemu g. Pucelja. Ne vemo, v koliko je «Slovenčeva» vest resnična. Glede na to, da so klerikalci zavezniki radičevcev v opozicijskem bloku, ni izključeno, da je «Slovenčeva» vest več ali manj resnična. Mogoče je tudi, da je glavni odbor Radičeve stranke ravno zaradi posredovanja klerikalcev sklenil, da prouči pred sprejemom g. Pucelja njegovo dosedanje življenje in ugotovi, ali je dovolj zrel, da stopi v popolno zvezo z radičevci in klerikalci. Po našem mnenju pa je ta preizkušnja popolnoma odveč. G. Pucelj je že preizkušen. Svojo stranko je itak že uničil in razbil in že to ga v polni meri usposablja za bratsko zvezo z Radičem in dr. Korošcem!

DOMAČE NOVOSTI

* **Dopisnikom!** Zaradi pomanjkanja prostora smo morali mnogo gradiva odložiti za prihodnjo številko, ki bo izšla v večjem obsegu.

* **Ugankarjem!** Do 1. julija je še čas, da pošljete rešitve ugank. Tega dne bo žrebanje in v prihodnji številki priobčimo imena izžrebancev, ki dobe dobitke.

* **Prihod kraljevske rodbine na Bled.** Včera j v četrtek popoldne je prispela naša kraljevska rodbina na Bled, kjer namerava ostati vse poletje. V spremstvu naše kraljevske rodbine se nahajata tudi rumunski kralj in kraljica, ki ostane na Bledu do 28. t. m.

* **Gospa Franja dr. Tavčarjeva dvorna dama.** Gospa Franja dr. Tavčarjeva je kot najuglednejša slovenska dama in predstaviteljica slovenskega ženstva imenovana za dvorno damo naše kraljice Marije.

* **Zavedna mladina.** Učenke dekliške meščanske šole na Jesenicah so priredile dne 7. t. m. v prid Rdečemu križu cvetlični dan, pri katerem so nabrale 777 Din 50 par. Naj bi tudi druge šole posnemale!

Napredovanje SDS.

Manifestacija samostojnih demokratov v Mariboru.

Preteklo soboto se je vršil v Mariboru občni zbor organizacije SDS za mariborsko oblast. Zastopane so bile vse srezke organizacije in večina krajevnih organizacij ter veliko število poverjeništev. Zlasti mnogoštevilno pa je bil zastopan kmetijski stan, kakor tudi naše obrtništvo.

Na tem zborovanju se je jasno pokazalo, da se SDS vedno bolj širi, da pridobiva vedno več pristašev. Število krajevnih organizacij se je v mariborski oblasti pomnožilo za 60, razen tega pa je bilo v preteklem letu ustanovljenih okrog 90 krajevnih poverjeništev.

To so številke, ki dovolj jasno govorijo, zato pa tudi ni čudno, da opozarjajo klerikalci v posebnih okrožnicah svoje pristaše na širjenje demokratske stranke in jih pozivajo k slogi. Vsi njihovi naporji pa so zaman. Kljub vsem obrekovanjem in lažem nasprotnikom se vrste samostojne demokratske stranke množijo, kar je jasen dokaz, da je naše ljudstvo začelo spoznavati, na kateri strani je resno delo za ljudsko blaginjo in kje so same prazne obljube.

Vse laži o dr. Žerjavu in dr. Pivku nič ne zaležejo, samostojna demokratska stranka pridobiva med ljudstvom vedno bolj na ugledu in moči. To je tudi vzrok, zakaj je ves ogenj opozicijskih strank naperjen proti njej. Ni najslabše tisto sadje, ki ga ose obletavajo!

Na Hrvatskem se kmetске množice odvrtaajo od Radiča in vstopajo v samostojno demokratsko stranko, v Sloveniji zapuščajo

* **Priprave za kmetijsko šolo v Prekmurju.** Načelnik ministrstva za kmetijstvo in vode Gjurič je odpotoval v Prekmurje zaradi priprav za ustanovitev nove kmetijske šole v Ratičanu. Obiskal je tudi kmetijski šoli v Št. Jurju ob južni železnici in na Grmu pri Novem mestu.

* **Znižanje železniških tarif.** Prometni minister Rodojevič je te dni izjavil, da vlada proučuje vprašanje znižanja železniških tarif in da bodo, ako ne pridejo nepričakovane ovire, že s 1. avgustom znižane vse železniške tarife v blagovnem in osebnem prometu za 20 do 30 odstotkov.

* **Prepoved nošenja orožja.** Ministrstvo za notranje zadeve je izdalo naredbu, s katero se prepoveduje raznim nacionalnim organizacijam nošenje orožja zaradi pogostih spopadov med nasprotnimi organizacijami.

* **Železniške ure.** Ker se je pogosto dogajalo, da ure na mnogih železniških postajah niso kazale točnega časa, zaradi česar so nastale ovire v prometu, je prometno ministrstvo odredilo, naj se nastavijo pri vsaki direkciji stalni urarji, ki bodo redno kontrolirali in popravljali na kolodvorih železniške ure. Ti urarji bodo odgovorni, ako ne bodo ure kazale točnega časa.

* **Izseljevanje muslimanov iz Jugoslavije.** Angorska vlada je dovolila muslimanskim pripadnikom drugih držav svobodno preselitev in nastanitev v Turčiji, da se pomnoži prebivalstvo. Baje je v Jugoslaviji 55.000 muslimanov sklenilo, poslužiti se te prilike.

* **Naši rojaki v Ameriki.** V Chisholmu je v tamkajšnji bolnici umrl Anton Ložekar iz Luč v Savinjski dolini. V Springfieldu so 5. maja pokopali Marijo Potnikovo, ki je pred štirimi leti prišla v Ameriko iz Sv. Pavla pri Preboldu. V Chicagu je umrla gospa Neža Špoljarjeva iz Kamnika v starosti 33 let. V West Newtonu je pri avtomobilski nezgodi smrtno ponesrečil Alojzij Zorko, v Pittsburgu pa se je obesil Josip Svobodnik.

* **Resnična dogodba.** Te dni je posetil cirkus Kludsky v Ljubljani s svojo ženo dobitrino iz ljubljanske okolice. Med predstavo je menila žena napram možu: «Glej, kako je smešen, ta neumni Avgust!» Mož, ki je zelo ljubosumen, je ženo ježno ošvrknil s pogledom in vprašal: «Ja, kako pa ti veš, da mu je ime Avgust?» Ob splošnem smehu okolice, ki je slišala ta razgovor med zakoncem, je morala žena razložiti ljubosumnemu soprogu, da je vsakemu klovnu v cirkusu ime «neumni Avgust».

* **Poplava v Polhovem gradu.** Polhov gradec in okolice je te dni zopet zadela nesreča poplave. Potrebna je nujna pomoč, da se pomaga ljudem, ki seveda še lanske katastrofe niso preboleli.

* **Čič in Zlahtič pred poroto.** V četrtek dne 25. t. m. se je pričela v Mariboru porotna razprava proti Ivanu Zlahtiču in Francu Čiču, ki sta dne 11. decembra 1924. zavrtno umorila v Studencih pri Mariboru čevljarja Vincenca Mikla, njegovo ženo Terezijo ter sedemletno hčerko Hermino. Za to razpravo vlada veliko zanimanje.

* **Polovična vožnja udeležencem informativnega izleta v Južno Srbijo.** Že vsa leta po osvobojenju se Slovenci mnogo zanimamo za Južno Srbijo. Mnogo je ljudi kmetijskega stanu, ki želijo priti do zemlje potom agrarne reforme ali pa potom privatnega nakupa. Ravno tako pogosto se oglašajo razni obrtniki, ki se želijo naseliti v Južni Srbiji. Je pa tudi mnogo premožnejših ljudi, ki bi si na jugu želeli ustvariti kakršnokoli trgovino ali industrijo. Doznavamo, da organizira lastnik Agrarnega biroja dipl. agr. g. A. Jamnik v Ljubljani, ki pozna Srbijo že iz predvojnih časov, skupen informativni izlet v Južno Srbijo in s tem daje udeležencem priliko, da se tudi na licu mesta informirajo o vsem, kar jih zanima. Izlet bo vodil g. A. Jamnik sam. Udeleženci plačajo samo polovično vožnjo, ki bi utegnili znašati okrog 600 Din, po provizornem potnem načrtu pa tudi s prenočitvi po večini ne bo stroškov. Zaradi že nastopajoče vročine bi se izlet pač najbolje vršil s početkom septembra. Ako pa bi večina udeležencev zahtevala, da se vrši prej (a ne pred 15. julijem), bi se njihovi želji

moglo ustreči. Prijaviti se je do 30. junija t. l. Izletniki se ustavijo po en dan v Beogradu in Nišu, potem pa gre pot dalje v Vranje, Skoplje, na Ovtje in Kumanovsko polje, Tetovo, Prizren, Ohrid, Bitolj, Veles, Kosovsko Mitrovico, Kosovo polje itd. ter mogoče tudi v Solun, če se bo za to (posebej prijavi) dovolj interesentov. Potni program še ni popolnoma definitiven. Prijave sprejema in daje pojasnila Agrarni biro dipl. agr. A. Jamnika v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7/I. Pismenim vprašanjem je za odgovor priložiti 3 dinarje v znamkah.

* **Nova meščanska šola.** Prosvedno ministrstvo je sporočilo mariborskemu velikemu županu, da dovoljuje otvoritev nove meščanske šole v Slovenski Bistrici za dečke in deklice s pričetkom prihodnjega šolskega leta.

* **Novo okrožno sodišče.** V ponedeljek se je zgledala v Beogradu pri ministru dr. Žerjavu deputacija iz Ljutomer in Gornje Radgone, ki je naznanila zahtevo vseh občin teh okrajev, da bodi Ljutomer središče novega okrožnega sodišča. V Beograd prideta tudi deputacija iz Ormoža, ki zahteva, da je sedež okrožnega sodišča v Ormožu, in deputacija iz Murske Sobotice, ki želi kot sedež Mursko Sobotu. Minister dr. Žerjav je izjavil deputaciji, da bo padla končna odločitev takrat, ko se bo glasovalo o zakonskem načrtu glede ustroja sodišč.

* **Napad na sokolski naraščaj na Grosupljem.** V naši zadnji notici se je pripetila neljuba pometa zaradi enakih imen. Napadalka na sokolski naraščaj ni bila Frančiška Troštova, žena državnega cestarja, temveč Frančiška Troštova, žena čevljarkega mojstra v Hrastju.

* **Toča v Krški dolini.** Neurje, ki je prošli četrtek divjalo po Sloveniji, tudi Krški dolini ni prizaneslo. Med groznim bliskanjem in grmenjem se je vlila ploha, potem pa se je vsula toča, ki je uničila letošnji pridelek. Vihar je poškodoval več kozolcev ter izruval tudi veliko dreves. Po toči so najbolj prizadete vasi: Gabrovčec, Gmajna, Krška vas, Podbukovje in Znojila.

* **Požar v Kaleih.** V nedeljo dne 14. t. m. je nastal pri posestniku Turku v Kaleih pri Cerkljah ob Krki velik požar, ki je uničil hlev, skedenj in kolarnico. Gasilni društvi iz Cerklj in Sv. Križa sta ogenj udušili.

* **Požar od strele.** Iz Št. Janža na Vinski gori nam pišejo: V noči od 17. na 18. t. m. je med nevihto udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Gradišnika. K sreči je prišla takoj pomoč, da so rešili živino, svinski hlev ter dve bližnji hiši. Gospodarsko poslopje, ki je bilo veliko, je popolnoma zgorelo. Posestnik je bil le za nižjo vsoto zavarovan. Od strele je bilo letos že dosti nesreč.

* **Strela udarila prošli četrtek zvečer** v Št. Vidu pri Stični v gospodarsko poslopje na benefičijski pristavi. Poslopje je bilo krito s slamo in je pogorelo do tal. Tudi v Bevkah je treščilo v kozolec posestnika Smuka. Kozolec je pogorel.

* **Velika eksplozija.** Na kolodvoru v Metkoviću je eksplodiralo te dni 250 zabojev municije. Eksplozija je trajala več ur. K sreči je postaje-načelnik že pred tem odpremili vagon z municijo na stranski tir in ni bil v trenutku eksplozije nihče navzoč kot stražni vojak. Njega pa je raztrgalo na kosce.

* **Stekel pes** je obgrizel v Novem mestu 4 osebe, ki so bile poslane na bakteriološki zavod v Celje. Iz mesta je tekkel pes v Žabjo vas, kjer ga je neki voznik ubil z ročico.

* **Ciganska tolpa na Gorenjskem.** Ciganske nadloge je čimdalje več sedaj že tudi pri nas. Največ jo je na Dolenjskem, zaide pa tudi na Gorenjsko. Pred nekaj dnevi je več ciganov vdrla v hišo Marije Sitarjeve v Miljah pri Šenčurju. Ukradli so ji v največji naglici štiri 1000dinarske bankovce ter izginili v gozd, odkoder so v noči neznano kam pobegnili.

* **Živ zgorel.** Te dni je prišel kmet Mihajlo Šimatović v goste k svojemu prijatelju Stojano-

viču v Miklevče v Slavoniji. Tekom dneva sta popila precej vina, zvečer pa sta legla spat v skedenj. Ponoči je nastal v skednju požar. Stojanović se je rešil s težkimi opeklinami, dočim je Šimatović zgorel do zadnje kosti.

* **Otrok utonil.** V Podlehniku pri Ptujju se je v nedeljo zgodila smrtna nesreča. Trije birmanski otroci so se vračali proti domu, pri čemer so morali prečkati brv, vodečo preko zelo naraslega potoka. Brv, katero je voda zelo izpodjedla, je nenadoma popustila in en otrok je padel v vodo ter utonil.

* **Smrt otroka zaradi opeklin.** Dveletnemu otroku posestnika Kralja v Novi vasi pri Lescah se je pri igri ob štedilniku vnela obleka. Ko so prišli roditelji domov, so našli otroka vsega opečenega v nezvesti. Otrok je na opeklinah že čez pol ure umrl.

* **Strela zahtevala žrtve.** Prejšnji četrtek je tekem nevihte prispel domov J. Ržen na Dolnjih Brdih pri Poljanah in sedel za mizo. Naenkrat je udarila strela v dimnik in odtam poskočila v sobo ter ubila J. Ržena. Njegovo sestro je omamilo. Hiši ni napravila strela nikake škode.

* **Pobegli trgovec.** France Koželj, doma iz Ljubljane, nazagnje samostojen trgovec v Braslovčah, je oškodoval neko ljubljansko tvrdko za razno manufakturno blago v skupnem znesku 5300 Din. Blago je na tihem prodal in neznano kam pobegnil.

* **Cerkven rop.** V noči od 22. na 23. junija so tatovi oropali cerkev v Šmihelu pri Novem mestu. Odnegli so baje ciborij in monstranco. Čudno je, da jih nihče ni slišal, dasi so hiše tik cerkve.

* **Brezsrčna mati.** V Novem Sadu so v kleti hišnega posestnika Toše Markitića našli zadavljeno truplo štirimesečnega dojenčka. Orožniki so zločinski materi, ki je baje iz boljših krogov, že na sledu.

* **Zavratni umor pri Ptujju.** Pretekli petek zvečer je bil umorjen posestnik Janez Cafuta iz Velikega Okiča. Ustrelil ga je skozi okno posestnik Mihael Emeršič, ki je Cafuta s svojo rodbino sedel pri večerji. Med obema posestnikoma je vladalo že več časa veliko sovraštvo in tudi pravde so bile med njima zelo pogoste. Tako je Emeršič pred kratkim izgubil pravdo in je moral plačati 3000 Din. Razen tega pa bi se imela vršiti v kratkem pri okrajnem sodišču v Ptujju med obema posestnikoma nova pravda. Emeršič se je podal k odvetniku v Ptuj, a ta mu je menda izjavil, da njegova zadeva slabo stoji. Emeršič se je ozlovoljen vrnil domov, vzel puško in svojega soseda ustrelil. Po zločinu je morilec pobegnil. Toda orožniki so ga kmalu izsledili in uklenjenega pripeljali v zapore ptujškega sodišča.

Iz raznih krajev

* **V Preserjih** je umrla po kratki bolezni gospa Ivana Filipičeva. Pokojnica je bila pri vseh, ki so jo poznali, priljubljena in spoštovana. Blag ji spomin!

* **V Dolenjem Logateu** je umrl v torek po dolgi mučni bolezni v 40. letu starosti g. Franc Korečan, mesar, posestnik in gostilničar, bivši župan dolenjelogaški in bivši starosta logaškega Sokola. Pokojnik je bil odločen narodnjak in vrl somišljenik demokratske stranke. Blag mu spomin!

* **V Podbrezjah** je slavil v nedeljo v polni duševni in telesni svežosti svojo 60letnico širrom Slovenije dobro znani g. Alojzij Pavlin, posestnik in veletržec z vinom.

* **Na Ptujski gori** je umrla ga. Marija Šegulova, žena zavednega narodnjaka, podpredsednika kraj. org. SDS. na Ptujski gori, posestnika Martina Šegule. Bila je prava trpeča slovenska mati, ki je svoje življenje posvečala izključno svojim otrokom. Svoja sinova učitelja Frana in Josipa je vzgojila v čast rojakom in v zgled njihovim tovarišem. Bodi ji ohranjen blag spomin!

* **Pri Sv. Lovrencu na Pohorju** je umrl tamnašnji župnik g. Viktor Pregelj. N. v m. p.!

IZ POPOTNIKOVE TORBE

PISMO PRIMORSKEGA POPOTNIKA.

Julijska Krajina, v začetku junija.

Z jutranjim vlakom sem prispel iz Ljubljane v Trst. Lepo poletno jutro, na ulici živahno, govornica italijanska, le na trgih se govori nekaj slovensko, in to govorijo kmetje, ki prihajajo iz okolice. Cene so zmerne, posebno oblačilom. Še istega dne sem odpotoval v Breg in znane narodne Riečanje. V Bregu se opaža še vedno stara narodna zavest. Ljudje so vztrajni, ob vsaki priliki prepevajo narodne pesmi ter se s tem tolažijo. V Boljuncu sta pred kratkim dva italijanska učitelja z žilavkama napadla svojega tovariša — slovenskega učitelja.

V Bregu sem prenočil ter sem naslednjega dne odpotoval z vlakom na Kozino-Herpelje, znano po svoji narodni delavnosti. A ni to več tista živahna Kozina, kakor je bila pred vojno. Povsod vlada mrtvilo, gostilne skoro prazne, edino društva še delujejo, posebno novoustanovljeni sportni klub.

V Vrhpolju sem baš naletel na veliko narodno veselico, ki je bila dobro obiskana. Nastopilo je več pevskih društev, med temi tudi tržaška Ilirija, ki je odnesla prvenstvo. Brez dvoma gre mnogo zasluge, da je veselica dobro uspela, domačemu društvu Veliko Gradišče.

Ko smo se nalokali dobre istrske kapljice, sem v spremstvu znancev odpotoval čez vrh mimo stare cerkve sv. Tomaža v Gročano, odtod pa v Lokve. Tu je stara župnija, kjer pastiruje župnik rodom Štajerc. Ljudje so mi pravili, da ga je enkrat na prižnici popadla sveta jeza, ker ljudje tu radi čitajo »Domovino«, katero večkrat tjakaj pošlje neki domačin iz Ljubljane. Tudi prilike v Jugoslaviji mu ne prija, zlasti se mu — tudi v tujini — zeha po avtonomiji klerikalnega recepta. Naj g. župnika preveč ne skrbijo razmere v Jugoslaviji; to bodo že poskrbeli jugoslovenski rodoljubi, da se klerikalcem v Jugoslaviji nikoli več ne povrnejo tisti zlati časi, ki so jih imeli pod pokojno Avstrijo. V narodni Jugoslaviji ni zanje mesta!

V Lokvi nas je bila večja družba v znani kraški gostilni g. Muhe, pili smo zlato vipavsko kapljico in bili prepolni dobre volje, žal le, da sem se moral kmalu vrniti v Ljubljano.

ZANIMIVOSTI

× **Amundsenov povratek.** Kakor smo že poročali, je norveški raziskovalec Amundsen vodil ekspedicijo z letali na severni tečaj. Cel mesec o ekspediciji ni bilo nikakega glasu in se je že mislilo, da se je pripetila nesreča. Te dni pa se je Amundsenova ekspedicija nenadoma vrnila. Severnega tečaja ni dosegla, ker se je v megli izgubila. Ekspedicija se je radi nezdod pri letalih, silnega mraza in pohajanja živil nahajala že v resni opasnosti. Kakor javljajo, bo Amundsen ponovno poskušal polet na severni tečaj.

× **Pajki kot tovarniški delavci.** To čudovišče je treba razumeti v dobesednem pomenu. V nekem industrijskem kraju blizu Newyorka je zaposlenih zadnje čase 200 pravih pajkov. Ti pajki opravljajo vse funkcije tovarniških delavcev. Podjetje potrebuje za nekatere instrumente čim tanjše niti. Doslej so uporabljali človeške lase ali zelo tenko platinovo žico, pozneje so pa ugotovili, da je za te instrumente še najboljša pajčevina. In iznajdljivi Američani so prišli na originalno misel. Delavka v tovarni položi pajka na dlan, ki jo nalahko potreplja ter pripravi na ta način pajka, da se spusti na zemljo. Kakor znano, prede pri tem pajek svojo pajčevino. Delavka počasi navija to nit na posebno vretnico, s katero ravna tako, da se pajek ne more spustiti do tal, temveč mora neprestano prestiti svojo nit. Kakor poročajo ameriški listi, naprede en pajek

na ta način več sto metrov dolgo pajčevino. Ko je opravil svoje delo, ga zapro v kletko in nakrmijo v zahvalo z muhami.

× **Truplo, zazidano v zdravnikovi sobi.** V Marseillu je pred nekim časom izginil bančni blagajnik Rumebe, o katerem se je vedelo, da je imel pri sebi 8000 frankov denarja. Pred nekaj časa pa je policija izvedla preiskavo pri tamošnjem zdravniku dr. Cougratu, ker je bil osumljen, da je ponaredil neke čeke. Ko so detektivi prišli v zdravnikovo ordinacijsko sobo, jim je udaril v nos močan, nenavaden duh. Pričeli so sobo skrbno preiskovati in kmalu so izsledili v steni zazidano truplo davno izginulega bančnega blagajnika Rumebeja. Dr. Cougrat je umoril blagajnika s posebno injekcijo, da se je lahko polastil njegovih 8000 frankov.

× **Starost in teža lokomotiv.** Iz neke statistike ameriških železniških družb je razvidno, da obratujejo lokomotive, preden jih izločijo iz prometa, povprečno od 30 do 35 let. Zanimivo je, da so bile leta 1870. ameriške lokomotive za potniški promet težke okoli 30.000 kg, medtem ko so imele posamezne lokomotive za brze vlake leta 1920. do 128.000 kg teže. Tovorne lokomotive so bile leta 1870. težke okoli 40.000 kg, medtem ko so težji tipi takih lokomotiv leta 1920. dosegli težo 145.000 kg, ki se je pri najnovejših modelih na ameriških progah zadnje čase še povečala in se vedno bolj povečuje.

× **Goreča zemlja v Franciji.** V južnem delu Francoske pokrajine Auvergne že nekaj dni gori zemlja. Ognjišče se sicer nahaja pod zemeljsko skorjo, toda vročina na površini je tako huda, da je ožgala podplate že marsikateremu radovednežu, ki je prišel gledat ta nenavadni prirodni pojav. Doslej še ni dognano, ali gre tu za vulkansko žarišče, ali pa se je zemlja razgrela radi pritiska velikih zalog premoga, ki se nahajajo tam okrog.

× **Vrgla se je pod vlak in ostala nepoškodovana.** Iz Pordenone v Italiji poročajo, da se je vrgla 17letna Luisa Pasut, potem ko se je skregala s svojim ljubčkom, pod tovarni vlak s samomorilnim namenom. Strojevodja je deklo prepozno zapazil in tako je šel čez njo ves vlak. Strojevodja je končno ustavil vlak in mislil, da najde z železniškimi tovariši, ki so bili obveščeni o dogodku, deklino truplo razmesarjeno. Ali glej čudo! Koncem vlaka je stala Luisa Pasut sicer silno prestrašena in solzna, toda popolnoma nepoškodovana. Ležala je na sredi proge in vlak se je ni dotaknil. Spravili so jo domov.

× **18letna morilka matere.** V San Francisku je te dni pričela razprava proti 18letni Doroteji Ellinson, ki je umorila svojo mater, ker ji je brnila hoditi na ples. Ves čas preiskave se je mlada morilka držala tako čudno, da se ob početku razprave govorilo, da deklica ni pri pravi pameti in da ne more odgovarjati za zločin. Pri zaslišanju pa je deklica na mah izjavila, da odklanja vsa sumničenja o svoji zmedenosti in da hoče biti kaznovana, ker je zločin izvršila sicer v jezi, toda s polno zavestjo. Pričakuje se, da bo mlada in zakrknjena morilka svoje matere zdaj dobila zaslužen kaznen.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Ponesrečena čestitka.

Nekemu kardinalu je prinesel njegov sluga vsako jutro dve prižgani sveči pred posteljo. Zjutraj noveletnega dne pa je pri taki priliki sluga čestital: »Eminenca, prinašam vam posvetno luč, toda želim iz dna srca, da vam Bog dodeli enkrat večno luč!«

Kardinal se mu je zahvalil in mu podaril cekin. Pred vrati je srečal sluga tovariša, ki je kardinalu vsako jutro peči kuril ter mu zaupal svojo srečo. Kurjač vstopi in čestita: »Eminenca, jaz vam pripravljam posvetni ogenj, želim pa iz vsega srca, da vam Bog pripravi večni ogenj.«

Cesar Jožef in ministri.

Z jezuiti in minoriti svobodomiselnih cesar Jožef ni živel v prijateljstvu. Minorite je dal cesar iz notranjega mesta Dumaja premestiti v predmestje. Pozneje je prišel cesar minorite v njihovem novem bivališču obiskat ter jih je vprašal, kako jim ugaja novo bivališče. Užaljeni patri pa so se na vsa vprašanja le molče priklanjali. Ko je nato hotel cesar zopet vstopiti v svoj voz, so minoriti ponižno zaprosili, naj bi se jim vsaj selitveni stroški povrnili. Cesar je kratko odgovoril: »Častiti očetje, poprej ste molčali vi, dovolite, da sedaj molčim jaz.«

Stara italijanska dvoreznost.

Ko je Francija premagala Španijo, je predsednik beneške republike Franciji čestital, obenem pa izrazil Španiji sožalje. Ko se je francoski poslanik zaradi take dvoličnosti pri beneškem predsedniku pritožil, mu je ta mirno odgovoril: »Naša republika se ravna po svetem pismu, ki uči: Veselite se z veselimi in žalujte z žalostnimi!«

Poklon.

Za časa cesarja Jožefa II. je prišel na Dunaj papež Pij VI. Cesar je peljal papeža tudi v cesarsko zakladnico, kjer se je papežu posebno dopadla fino zrezljana škatla iz dragocenega kamna in je naravnost izrekel željo, da bi jo rad imel za spomin, s čimer pa se cesar ni strinjal, temveč je brez ovinkov odgovoril: »Kar pustiva to nežno delo, midva sva oba nerodna in bi to stvar lahko potrla.«

Huda grožnja.

Mojster se je sprl s svojim pomočnikom ter ves razkačen zavpil: »Ako misliš, da imaš kakšnega osla pred seboj, potem si ravnaj na pravega naletel.«

Cigan-slepar, pa še zasmehovalec.

Cigan je prodal kmetu tovarnega konja in jamčil, da je konj dober za vožnjo in oranje. Šele drugi dan je doma kmet opazil, da je konj slep. Kmet je šel k ciganu ter zahteval razveljavljenje kupčije.

Cigan je vprašal: »Mar ne velja konj za vožnjo in oranje?«

Kmet: »Tisto že, toda ne vidi.«

Cigan: »Ali hočeš, da ti bo časopise čital?«

Zadnja želja na smrt obsojenega.

Nekega brivca so obsodili na smrt. Dan pred usmrtnitvijo ga je vprašal predsednik sodišča, ali ima kakšno posebno željo, da se mu ugodí. Obsojeni: »Gospoda državnega pravdnika bi rad obril.«

Tako velikega osla sploh ni.

Pepček je pripovedoval doma, da je videl pri mlinu osla, ki je bil tako velik kakor njihov stric.

Sestrica Lizika: »Mama, veš, Pepček vse pretirava. Tako velikega osla kot je naš stric sploh ni.«

Kristus in sv. Peter pri kartah.

Kristus in sv. Peter sta med odpočitkom na potovanju igrala karte. Sv. Peter je opazil, da je Kristus že drugič izigral srčevega asa, zato je razdraženo vzkliknil: »Stoj, mojster, čudeže smeš delati v Kani Galileji, pri kartah pa jih ne boš delal!«

MALI OGLASI

Manjše posestvo

se vsled smrti proda. — Oddaljeno je 15 minut od kolodvora Brežice in obstoji iz prtično zidane hiše, gospodarskega poslopja, vrta in 1 orala zemlje z raven hiše. Cena 55.000 Din. — Pojasnila daje Franc Kos, Karlovac, Banija štev. 120. 13761

Prodaj šest kompletnih novih oken

brez šip, iz hrastovega lesa, v izmeri 1:55 cm, 94 cm in 4 dvojna vrata iz mehkega lesa, v izmeri 177, 120 cm. Cena 6000 Din. Naslov pove uprava »Domovine«. 43808

Gospodična

k trem dečkom, starim 12, 7 in 4 leta, se takoj sprejme. Zahteva se hrvatski in nemški jezik, francosko govoreče imajo prednost. — Ponudbe s fotografijo na Braća Lechner, Subotica, Aleksandrova ulica 5. 31

Kobilarna «Verd» kupi nekaj čistokrvnih

plemenskih kobil lipicanske pasme.

Ponudbe pod Kobilarna «Verd», pošta Vrhnika. 32

Prodajam majhno posestvo na Dolenjskem

blizu premogokopa Št. Janž. Posstvo obstoji iz gospodarskega posloplja, njive, sadnega vrta, vinograda in gozda. — Cena ugodna. — Poizve se pri Alojziju Petreću v Straži pri Novem mestu. 37

Prodajam 2 gozda, smrekovega in bukovega,

ter tri orale senožeti. Gozda mejita na ribniške gozdove. Več se polzve pri Ferdu Höglerju, Kukovo št. 4 pri Kočevju. 38

Prodajam mizarstvo delavnico

Ilepo urejeno, z vsem inventarjem, za 10.000 Din. — Naslov pove uprava «Domovine». 14299

Mlad obrtnik

star 26 let, želi znanja z gospodično, staro od 18 do 22 let. — Dopise s sliko, katera se vrne, na upravo «Domovine» pod šifro «Danko». 14240

Harmonika

Lubas S. A., štirivrstna, se proda. — Suhadolnik, Ljubljana, Vodovodna cesta 39. 14106

Stavbne parcele

Ilepe, in nov stroj za mečkanje 9/10 (Quetschmaschine) proda Goljar, mesar v Dravljah 79, pošta Št. Vid nad Ljubljano. 14286

Stavbno parcelo

okrog 1200 kvadr. metrov veliko, v bližnji periferiji Ljubljane, kupim. Izčrpne ponudbe na upravo «Domovine» po značko «Plačam takoj». 13830

Hiša

z majhnim vrtom, na Gorenjskem, četrt ure od postaje Otočje, se proda za 10.000 Din. — Cenj. ponudbe na upravo «Domovine» pod šifro «Hiša 6886». 13898

Sprejme se služkinja

ki zna tudi kuhati in opravljati druga hišna dela. Plača po dogovoru. — Ponudbe je poslati na naslov: Josip Škerl, trgovec v Sevnici ob Savi. 14077

Fizol

ribenčan in bohinc, prebran, samo prvovrstno blago, kupuje v vsaki množini po najvišjih dnevnih cenah. Eric Brenil-Meurville, Celje, Skofja vas. 14134

Brinjevo otje

kupuje po najvišjih cenah drogerija A. Kanc sinovi, Ljubljana, Židovska ulica. 14134

Drva

Za sukcesivno dobavo do konca leta, kupim do 100 vagonov lepih bukovih drv z malim procentom kroglic. Ponudbe na upravo «Domovine» pod «Cassa». 13900

Več mlatilnic

slamareznic in vse k temu spadajoče potrebnosti prodajam po ugodni ceni. Prevzamemo se tudi popravila v delavnici za poljedelske stroje. Anton Kremžar, Št. Vid nad Ljubljano. 14270

Tehtnica za živino

dobro ohranjena, se ugodno proda. — Mestna občina Brežice ob Savi. 14076

Pohišstvo

(rabljeno) 2 postelji, 2 omari, miza, 2 mizici, 5 stolov, divan, nočna omarica, umivalnik in več slik, se zelo poceni proda. Naslov pove upr. «Domovine». 13985

Mizarški stroji

skoraj novi in orodje, se proda skupno ali posamezno po zelo nizki ceni. Naslov pove uprava «Domovine». 13948

Kovaško orodje

kompletno za 3 delavce, in stroj za striženje konj, proda L. Žitko, Vrhnika št. 56. 13883

Gostilničarji in restavraterji!

Kupite namizne prte, prtiče barvaste in bele, najceneje pri

TEKSTILBAZARJU

Ljubljana, Krekov trg 10, prvo nadstropje. 14223

Išče se deklo

srednje starosti, ki zna kuhati in šivati, k 2 osebam in 7-letnemu fantku. Joško Perne, davčni upravitelj v Ljutomeru. 13731

Več vagonov apna

se takoj ali pozneje proda. Ponudbe na poštni predal št. 7, Kamnik. 14064

Sedaj je dobro! pravi mož, ko mu je njegova pametna žena zdrgnila hrbet in ude s Fellerjevim bolečine olajšujočim Elsafluidom. Imate li bolečine v udih, nadoh, glavobol, zobobol, grčice? Ali trpite na slabosti, slabem spanju, nervoznosti? Poizkusite Fellerjev Elsa-Fluid, ki vam bo v hudih dneh dober prijatelj. Zavoj s šestimi dvojnatimi ali dvema specialnima steklenicama z zavojnico in poštnino za 62 Din v lekarni Evgen V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

Domače sredstvo, ki vam je potrebno

in ki bo tudi pri vas ob vsaki priložnosti pokazalo, da vam olajša bolečine, je: LEKARNARJA FELLERJEVA ELSA-FLUID. Vrelec močil že skozi 26 let izkušen in priljubljen! Znotraj za želodec, pri krčih in bolečinah nekoliko kapljic na sladkorju. Hitro deluje kot sredstvo za drgnjenje pri revmatičnih bolečinah in v vseh primerih, kjer je masaža potrebna! Odstrani nadoh in stori nepobutljivega proti mrzlemu zraku, je enako dobro za oči, ušesa, zobe, glavo, usta in grlo! Z zavojnico in poštnino stanejo:

- 1 zavoj s 6 dvojnatimi ali 2 special. stek. 62 Din.
- 2 zavoja s 6 dvojnatimi in 2 special. stek. 96 Din.
- 3 zavoji s 12 dvojnatimi in 2 special. stek. 130 Din.
- 6 zavojev s 18 dvojnatimi in 6 special. stek. 240 Din.

Naročila točno nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar

v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

Za dopolnitev zavoj se priporoča: ELSA-SVED-SKE KAPLJICE za želodec, ki pospešujejo prebavo, in ELSA-ZAGORSKI SOK proti kašlju in bolečinam v prsih.

Igralci harmonik, pozor!

Kdor si želi ceno in v resnici dobro in lepo harmonike, naj se obrne na Aleša Potočnika, izdelovalca vsakovrstnih harmonik, Selca pri Skofji Loki, Slovenija.

AGencijsko KOMisijsko in informativno podjetje

d. z o. z.

izvršuje sledeče trgovske posle: Sprejema v agenturno in komisijsko prodajo vsakovrstno blago. Posreduje pri nakupu in prodaji nepremičnin. Uvaža in izvaža za lastni in tuji račun. Sprejema zastopstva tu- in inozemskih trgovskih in industrijskih podjetij. Izvršuje revizije, organizira knjigovodstva in sestavlja bilance za vsakovrstna trgovska in industrijska podjetja. Oskrbuje reklamo in anonisiranje v vseh tu- in inozemskih časopisih po originalnih tarifnih brez vsakega pribitka. Daje vsakovrstne trgovske informacije. Oskrbuje inkaso faktur in menic.

Komptoir: Ljubljana, Sv. Petra cesta 27.

Brzjaviti: «AGEKO», Ljubljana. 35

ANTON CARLI

notar v Ptuj

naznanja, da

34a

je otvoril svojo notarsko pisarno v Ptuj

v stari vojašnici za magistratom, v neposredni bližini pošte, Panonska ulica 5, I. nadstropje, in sicer kot naslednik bivših notarjev gg. Filafere, Strafelle, odnosno dr. Grobelnika. Uradne ure ob delavnikih od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih je pisarna zaprta.

Žagovodja, žagarji, drvarji!

Žagovodjo, spretnega in zanesljivega, več gateristov, cirkularistov rabi družba „Ježersko“ v Kokri nad Kranjem. Ponudbe naj se pošljejo za nastop 1., oziroma 15. julija z navedbo dosedanjega službovanja. Gozdni akordanti ali pa tudi pasamezni delavci za gozd in žago naj se pa zglašijo osebno. 35

Veletrgovina**Ed. Suppanz, Pristava**

odpre v ponedeljek dne 29. junija svoj novi moderno opremljeni 36

prodajalni lokal

in se priporoča p. n. strankam glede kritja njihovih potrebščin v vseh pripadajočih predmetov po najnižjih cenah.

J. Stjepušin

SISAK

priporoča

boljše tamburice, strune, partiture in ostale potrebnosti za vsa glasbila.

Jugoslovanski kreditni zavod

v Ljubljani, Marijin trg št. 8

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje

najugodnejše.

Vezane vloge obrestuje po dogovoru. Podeljuje proti dobremu poročtvu osebne, trgovske in obrtne, posebno kratkoročne kredite.